

Буркова Л. А.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, оподаткування,
публічного управління та адміністрування,
Криворізький національний університет,
Кривий Ріг, Україна
ludmila.ktu@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-2840-5785

Ярова А. Б.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування,
Криворізький національний університет,
Кривий Ріг, Україна
alla.iarova@knu.edu.ua
ORCID: 0000-0002-4923-1286

Поросла П. В.

студентка спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
Криворізький національний університет,
Кривий Ріг, Україна
poroslaya0204@gmail.com

**КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПІДХОДІВ
ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ КАТЕГОРІЇ «ПРИБУТОК» ТА ПРОПОЗИЦІЇ
ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ЙОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ**

Burkova Liudmyla,

Ph.D. in Economics, Associate Professor,
Associate professor of Department of Accounting, Taxation,
Public Governance and Administration,
Kryvyi Rih National University,
Kryvyi Rih, Ukraine,
ludmila.ktu@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-2840-5785

Yarova Alla,

Ph.D. in Economics, Associate Professor,
Associate professor of Department of Accounting, Taxation,
Public Governance and Administration,
Kryvyi Rih National University,
Kryvyi Rih, Ukraine,
alla.iarova@knu.edu.ua
ORCID: 0000-0002-4923-1286

Porosla Polina,

Student of specialty 071 «Accounting and Taxation»,
Kryvyi Rih National University,
Kryvyi Rih, Ukraine,
poroslaya0204@gmail.com

**CRITICAL ANALYSIS OF APPROACHES TO DETERMINING THE ESSENCE
OF THE PROFIT CATEGORY AND PROPOSALS FOR IMPROVING ITS
ACCOUNTING AT THE ENTERPRISE**

Анотація. Вирішальний чинник забезпечення сталого розвитку підприємства — здатність отримувати прибуток. Останній для підприємства є ключовою ціллю його діяльності, критерієм оцінювання її ефективності, вирішальним фактором, що відбивається на рівні його фінансової стабільності та спроможності уникнення небезпеки банкрутства.

За результатами дослідження визначено, що багатогранність підходів до генезису категорії «прибуток» призвело до того, що з урахуванням різних цілей і завдань, що висуваються дослідниками, сфер управління прибутком, завдань до його аналізу, пошуку резервів до його зростання тощо науковцями пропонується до застосування велике розмаїття видів прибутку. За результатами проведеного огляду встановлено, що кількість пропонованих науковцями видів прибутку складає від 5 до 43. Серед них є як типові, так і доволі специфічні. Досліджено категорію «фінансовий результат». Підсумовано, що представниками наукового кола вона ототожнюється з поняттям «прибуток» (або позитивний фінансовий результат) і «збиток» (або негативний фінансовий результат). Крім того, науковцями категорія «прибуток» розглядається як один із видів економічних результатів діяльності підприємств та ототожнюється з позитивним значенням фінансового результату діяльності підприємства.

У теперішніх умовах господарювання життєздатність бізнес-середовища, нестійкість ринкових відносин, важкість внутрішніх процесів підприємництва та обмеженість можливих шляхів розвитку підкреслюють актуальність створення ефективної системи обліку прибутку підприємства та управління ним, як однієї з базових складових теорії та практики. Не зменшуючи значимість існуючих на сьогодні наробок, окремі питання щодо продукування системи обліку прибутку підприємства та його розподілу й нині потребують певного доопрацювання, обґрунтування та уточнення.

Ключові слова: прибуток, види прибутку, фінансовий результат, економічний результат, нерозподілений прибуток, непокритий збиток, розподіл прибутку, облік

Summary. The decisive factor in ensuring the sustainable development of the enterprise is the ability to make a profit. The latter for the company is the key goal of its activities, the criterion for evaluating its effectiveness, the decisive factor reflected in the level of its financial stability and ability to avoid the risk of bankruptcy.

According to the results of the study, the diversity of approaches to the genesis of the category «profit» has led to the fact that taking into account the different goals and objectives of researchers, areas of income management, tasks for its analysis, variety of types of income. According to the results of the survey, it was found that the number of profits offered by scientists is in the range from 5 to 43. Among them are both typical and quite specific. The category «financial result» is investigated. It is concluded that the representatives of the scientific community identify it with the concept of «profit» (or positive financial result) and «loss» (or negative financial result). In addition, scientists consider the category of «profit» as one of the economic results of enterprises and is identified with the positive value of the financial result of the enterprise.

In the current economic environment, the viability of the business environment, instability of market relations, the difficulty of internal business processes and limited possible development paths emphasize the importance of creating an effective system of accounting and management of profits, as one of the basic components of theory and practice. Without diminishing the importance of existing developments, some issues regarding the production of the company's profit accounting system and its distribution still need some refinement, justification and clarification.

Keywords: profit, types of profit, financial result, economic result, retained earnings, uncovered loss, profit distribution, accounting.

Коди JEL Classification: M 40, J 33.

Постановка проблеми. Різні види прибутку підприємства різняться між собою методикою їх формування. Крім того, існує тісний взаємозв'язок між категоріями «прибуток», «економічні результати» та «фінансові результати». Величина одержаного прибутку дуже важлива для підприємства, адже впливає на показники його фінансової міцності, ефективності діяльності, ймовірності настання банкрутства, величину ринкової вартості підприємства, сприяє економічному розвитку держави тощо. У сучасних умовах господарювання проблема управління прибутком підприємства набуває все більшої актуальності, адже останнього часу стрімко збільшується кількість збиткових підприємств, а також тих, що потрапили до процедури банкрутства або навіть ліквідації. Зазначене обумовлює необхідність удосконалення теоретичного та методичного інструментарію щодо оцінки та обліку прибутку підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню сутності категорії «прибуток» і класифікації його видів присвячена величезна кількість наукових праць зарубіжних і вітчизняних учених, серед яких: Амоша О. І., Андрійчук В. Г., Бабо А., Бакаєв А. С., Бланк І. О., Брейлі Р., Брігхем Ю., Буряковський В. В., Бутинець Ф. Ф., Ванхорн Дж. К., Вахович Дж. М., Гапенські Л., Дамодаран А., Дафт Р., Ковальов В. В., Мороз О. В., Мочерний С. В., Савицька Г. В., Савчук В. П., Сайфулін Р. С., Салига С. Я., Уолш К., Хелферт Е., Шеремет А. Д., Шим Дж. К. та інші.

Методика дослідження. Для вирішення поставлених завдань використано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, зокрема: *узагальнення та порівняння* — для встановлення подібності й відмінностей результатів досліджень інших авторів щодо розуміння ними прибутку й уточнення його дефініції; *групування показників* — для оперування інформацією щодо видів прибутку, існуючих у науковій літературі; *графічний* — для унаочнення представлення інформації тощо.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми та формулювання цілей. Основою визначення фінансового результату діяльності підприємства є обчислення різниці між доходами та витратами підприємства. У бухгалтерському обліку кінцевий результат діяльності підприємства виражається прибутком (або збитком), який утворюється послідовно, наростаючим підсумком упродовж звітного року та обліковується на рахунок 79 «Фінансові результати». При цьому діяльність підприємства поділяється на операційну, фінансову та інвестиційну, а субрахунки рахунку 79 дещо різняться від цієї класифікації. Сальдо рахунку 79 при його закритті списується на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)». Чистий прибуток підприємства може підлягати розподілу або капіталізації, а на сьогодні інформативною базою відносно цього є тільки Форма № 3 «Звіт про власний капітал». Остання складається тільки за підсумками роботи за рік. Отже, сума нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) підприємства є прозорою тільки для інсайдерів. Ураховуючи це пропонуємо уточнити також структуру рахунку 44 із введенням до нього додаткових субрахунків, що відобразатиме шляхи його розподілу або капіталізації.

Виклад основних результатів дослідження. Учення про прибуток мають давнє походження, адже одвічно питання його генерування та споживання приваблювали людство. Це зродило чималу кількість визначень щодо розуміння його генезису, видів і їх утворення. При цьому існує тісний взаємозв'язок між

категоріями «прибуток» та «економічний результат», яка також на сьогодні є предметом пильної уваги сучасних дослідників.

Так, наприклад, Ковальов В. В. «економічний результат» розглядає як «умовне поняття» і тлумачить його як загальний (брутто) результат (дохід, виручка) [14]. При цьому здебільшого дослідниками залежно від його економічного змісту та ролі виокремлюються види, представлені на рис. 1.

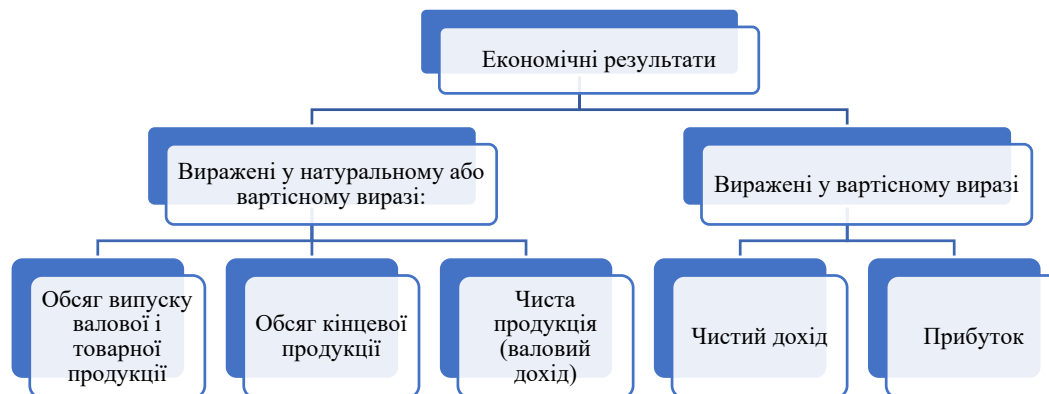

Рис. 1. Види економічних результатів

(упорядковано авторами на підставі [2; 14; 18])

Слід зазначити, що нині превалює думка тих дослідників, які в якості економічного результату розглядають прибуток підприємства [17]. Однак при цьому існує різниця в методичних аспектах до його визначення.

Далі у роботі детальніше розглянемо тлумачення сутності терміну «прибуток» у літературних джерелах (табл. 1).

Таблиця 1

ТЛУМАЧЕННЯ У ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛАХ КАТЕГОРІЇ «ПРИБУТОК»

Автор	Сутність категорії
Бланк І. А. [3]	Представляє собою виражений у грошовій формі чистий дохід підприємця на вкладений капітал, який характеризує його винагороду за ризик здійснення підприємницької діяльності, що представляє собою різницю між сукупним доходом і сукупними витратами у процесі здійснення цієї діяльності
Савицька Г. В. [20]	Частина чистого доходу, створеного в процесі виробництва і реалізованого у сфері обігу, який безпосередньо отримують підприємства та тільки після продажу продукції чистий дохід приймає форму прибутку
Мочерний С. В. [15]	Перетворена, похідна форма додаткової вартості, яка кількісно є різницею між ціною продажу товару і витратами капіталу на її виробництво

Автор	Сутність категорії
Гурченков О. П., Горбатюк О. М., Гусаріна Н. П., Майстренко О. М. [9]	Джерело формування фінансових ресурсів підприємства, що представляє собою частину виручки, яка отримується підприємством після відшкодування усіх витрат, пов'язаних із виробництвом, реалізацією продукції й іншими видами діяльності
Буряковський В. В. [5]	Грошове вираження основної частини грошових накопичень, що створюються підприємствами будь-якої форми власності.
Ігнатюк І. О. [13]	Грошовий вираз частини вартості додаткового продукту, частина заново створеної вартості, виробленої та реалізованої
НП(С)БО 1 [16]; Бутинець Ф. Ф. [6]; Загородній А. Г. [11]	Сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати
Салига С. Я. [21]	Одна з форм відносин між вартістю та споживною вартістю товару, що виявляється на ринку в процесі його реалізації та обчислюється як різниця між витратом і витратами виробництва

За результатами ретельного вивчення можна констатувати відсутність єдності серед науковців щодо розуміння сутності поняття «прибуток». Найуживанішими характеристиками для його інтерпретації є:

- чистий дохід на вкладений капітал;
- перетворена, похідна форма додаткової вартості;
- одна з форм чистого доходу, що виражає вартість додаткового продукту;
- частина чистого доходу;
- одна з основних форм доданої вартості, одна з форм чистого доходу;
- частина виручки;
- грошове вираження основної частини грошових накопичень;
- грошовий вираз частини вартості додаткового продукту, частина заново створеної вартості, виробленої та реалізованої;
- постійно відтворюване джерело формування фінансових ресурсів підприємства;
- сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати.

Багатоаспектність думок щодо генезису категорії «прибуток» призвело до того, що внаслідок різних дослідження, сфер управління, завдань аналізу, пошуку резервів зростання прибутку тощо вченими виокремлюється чимало різновидів прибутку.

У роботах [4; 18] ґрунтовно проаналізовано існування у науковій літературі різних видів прибутку, що в рамках даного дослідження упорядковано та представлено на рис. 2.

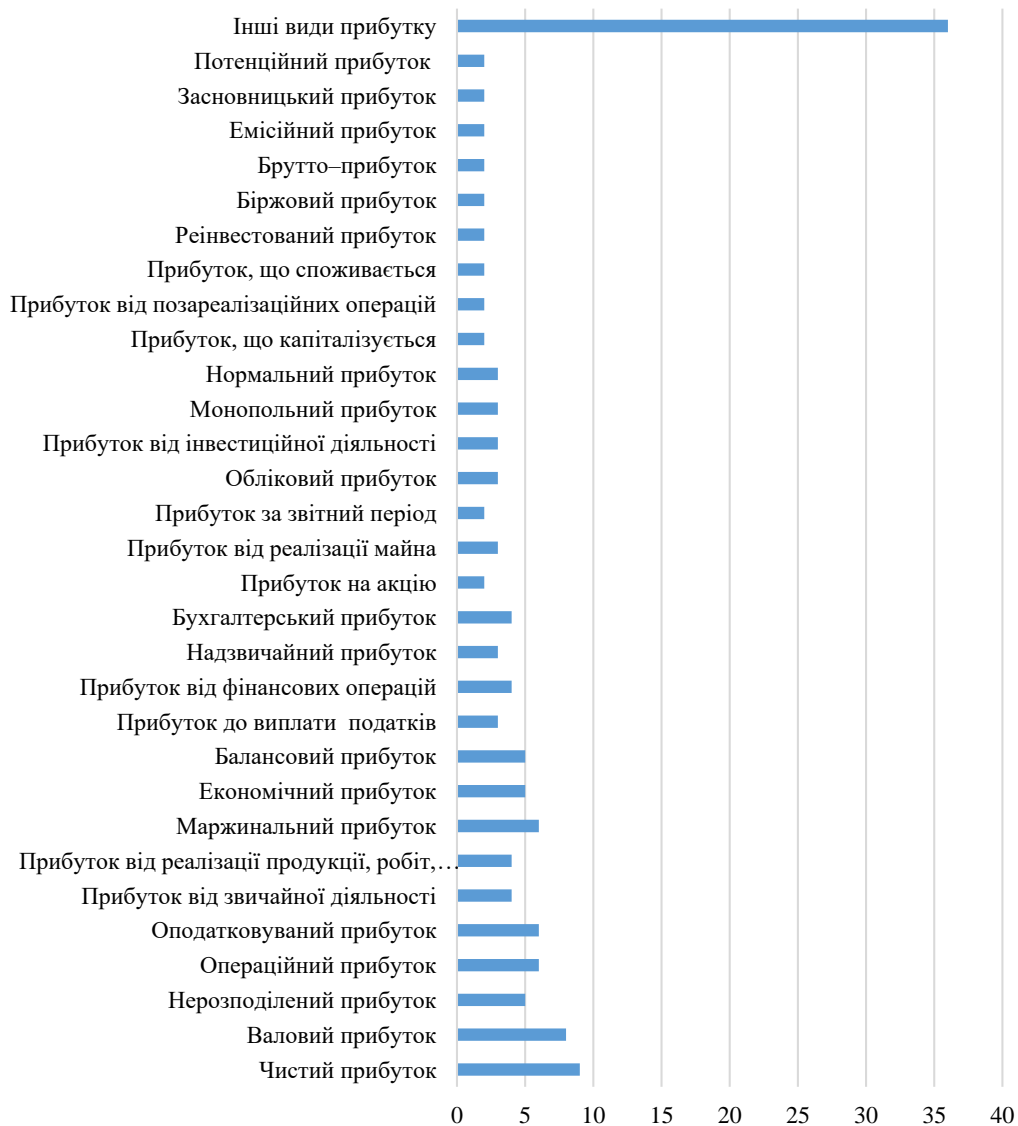

Рис. 2. Підходи до класифікації видів прибутку дослідниками
(згруповано авторами на підставі [4; 18])

Отже, завдяки аналізу наукових джерел можна відзначити наявність численних видів прибутку. У роботі [18] акцентується, що кількість видів прибутку, пропорованих до застосування у літературі, коливається від 5 до 43. При цьому поміж найрозповсюджених в обігу є такі види прибутку: чистий, валовий, нерозподілений, від реалізації, оподатковуваний, маржинальний, економічний, бухгалтерський, балансовий, на акцію, надзвичайний, а також від звичайної, операційної та фінансової діяльності підприємства.

Водночас існує колосальна кількість «не шаблонних» видів прибутку, що висувуються різними дослідниками. Як доречно зазначено у роботах [4; 18], такі види прибутку здебільшого радяться до обігу здебільшого єдиним автором, а саме: минулого періоду, від страхових операцій, номінальний, реальний, контрольований, прямий, високий, низький, екстремальний, доступний до розподілу, позитивний, від'ємний, від контролю, від поглинання, втрачений, дискреційний, залишковий, заявлений, кошторисний, курсовий, нереалізований, паперовий, пасивний, санаційний, спекулятивний, базовий, умовний, авансовий, додатковий, установчий, торговий.

Досліджуючи сутність прибутку вважаємо доцільним зупинитися також на розгляді категорії «фінансовий результат». Результати проведеного дослідження упорядковано та представлено у табл. 2.

Таблиця 2

**ТЛУМАЧЕННЯ У ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛАХ КАТЕГОРІЇ
«ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ»**

Автор	Сутність категорії
Шеремет А. Д., Сайфулин Р. С. [25]	Закінчена грошова оцінка різних сторін виробничої збутової поставальної діяльності підприємства, що характеризується прибутком або збитком
Мочерний С. В., Ларіна Я. С., Устенко О. А., Юрій С. І. [15]	Грошова форма підсумків господарської діяльності організацій або їхніх підрозділів, виражена в прибутках або збитках
Скалюк Р. В. [22]	Підсумковий показник ефективності господарської діяльності, що відображає загальну величину економічних вигід, отриманих (втрачених) підприємством, можливість забезпечення прибутковості та економічного розвитку підприємства
Балабанов І. Т. [1]	Відображає мету підприємницької діяльності, її доходність, є визначальним для підприємства
Корнієнко С. А., Олійник В. Я. [10]	Процес одержання фінансових ресурсів, пов'язаний з виробництвом і реалізацією товарів, операціями на ринку капіталів

Отже, узагальнюючи наведені погляди, можна зазначити, що категорія «фінансовий результат» науковцями здебільшого ототожнюється з поняттям «прибуток» (або позитивний фінансовий результат) і «збиток» (або негативний фінансовий результат).

Таким чином, за результатами проведеного дослідження можна констатувати складність категорії «прибуток», адже він розглядається науковцями в якості одного з видів економічного результату та ототожнюється із позитивним значенням фінансового результату діяльності підприємства. Крім того, існування різних цілей і завдань, що висувуються перед дослідниками, призвело до існування розмаїття виокремлюваних видів прибутку.

Вимогами ст. 59 Закону [12] закріплено положення щодо утворення прибутку та виплат з нього, представлені на рис. 3.

Отже, чистий прибуток, одержаний після розрахунків, наведених на рис. 3, залишається у повному розпорядженні господарського товариства, яке відповідно до установчих документів визначає напрями його використання. При цьому напрями використання чистого прибутку підприємства визначаються:

1) Статутом — для Товариств з обмеженою, додатковою відповідальністю та акціонерних Товариств;

2) Засновницьким договором (для повних і командитних Товариств).

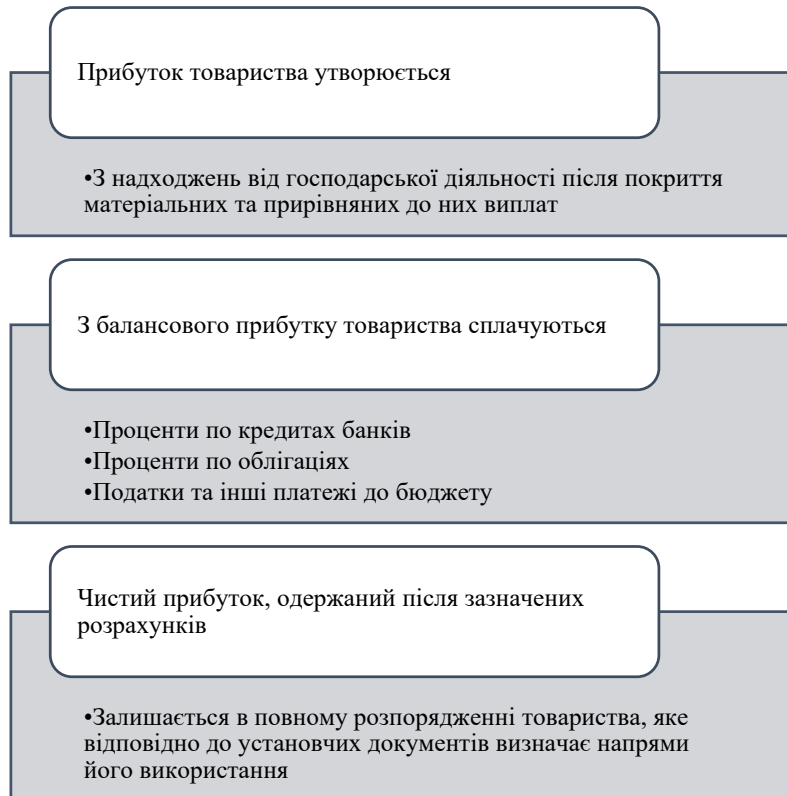

Рис. 3. Утворення прибутку, виплати з нього та використання [12]

У цілому організація системи управління прибутком формується в рамках підприємства та включає ряд аспектів:

- 1) управління формування прибутку підприємства (від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності);
- 2) управління доходами та витратами підприємства;
- 3) управління розподілом прибутку;
- 4) управління використанням прибутку.

Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 116 ЦКУ [24], ч. 1 ст. 88 ГКУ [8] та ст. 59 Закону [12] «учасники господарського товариства мають право брати участь у розподілі прибутку товариства і одержувати його частину (дивіденди)».

У «класичному» вигляді напрями розподілу прибутку підприємства наочно представлено на рис. 4.

Рис. 4. Основні напрями розподілу прибутку

Відомо, що діяльність підприємства поділяється на операційну, фінансову та інвестиційну. При цьому субрахунки рахунку 79 «Фінансові результати» дещо різняться від цієї класифікації, адже не виокремлюється субрахунок для обліку результату інвестиційної діяльності. Пропонуємо до застосування удосконалену структуру рахунку 79, окреслену на рис. 5.

Отже, на нашу думку, логічним є таке: субрахунок 793 варто замінити на 794, а в якості субрахунку 793 ввести додатково «Результат інвестиційної діяльності». У рамках цього відповідно скоригувати й зміст операцій, що відображаються за дебетом і кредитом цих субрахунків. Така уточнена класифікація уможливіє оперативне одержання інформації топ-менеджментом щодо величини одержаного виду прибутку в розрізі видів діяльності підприємства.

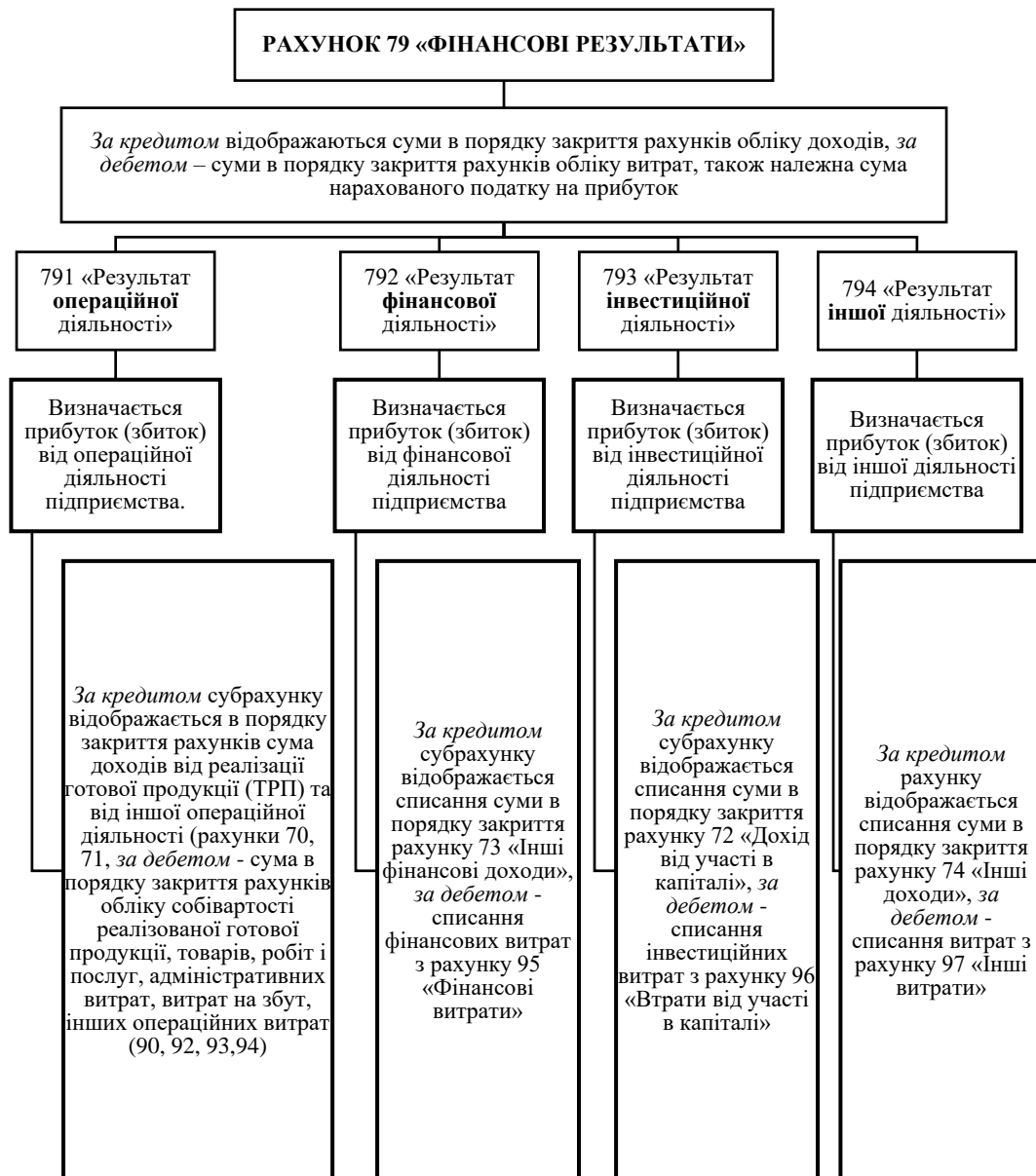

Рис. 5. Удосконалена структура рахунку 79 «Фінансові результати»

Чистий прибуток підприємства може підлягати розподілу або капіталізації, а на сьогодні інформативною базою відносно цього є тільки Форма № 3 «Звіт про власний капітал». Остання складається тільки за підсумками роботи за рік. Отже, сума нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) підприємства є прозорою тільки для інсайдерів. Ураховуючи це, пропонуємо робочим Планом рахунків підприємств уточнити також структуру рахунку 44 «Нерозподілені прибутки

(непокриті збитки)» із введенням до нього додаткових субрахунків, що відобразитиме шляхи його розподілу або капіталізації (рис. 5).

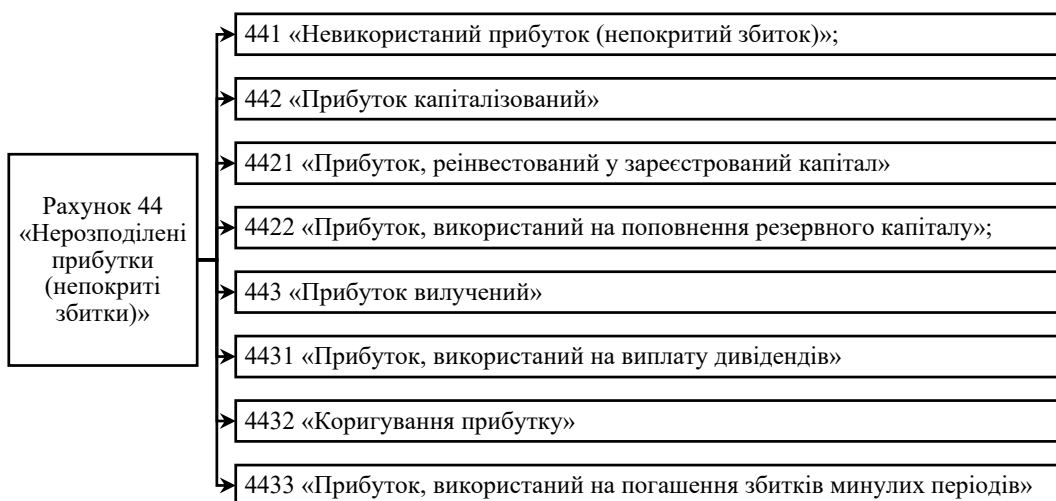

Рис. 5. Удосконалена структура рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»

З урахуванням уточненої структури рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» варто ввести також і відповідні зміни до форми № 1, що унаочнено в табл. 3.

Таблиця 3

УДОСКОНАЛЕНА СТРУКТУРА РОЗДІЛУ І ПАСИВУ БАЛАНСУ

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Капіталізований прибуток	1421		
Вилучений прибуток	1422		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1432		
Усього за розділом I	1495		

Відносно сутності категорії «прибуток» вище наголошувалось на відсутності єдності серед науковців щодо його розуміння і наявності величезної кількості його дефініцій. Отже, є актуальним на сьогодні та потребує уточнення.

Слушно зазначено, що «визначення прибутку полягає, перш за все, у фіксації періоду, коли надходить виручка і здійснюються відповідні їй витрати» авторами роботи [23].

Дійсно, Законом України № 996 виокремлено принцип періодичності, за яким визначено «можливість розподілу діяльності підприємства на певні періоди часу з метою складання фінансової звітності» [19]. Відповідно й прибуток у формі № 2 за даним принципом обчислюється станом на певний законодавчо визначений момент часу.

Розмірковуючи подібним чином Галасюк В. О. наголошує, що «в інтервалах часу між моментом публікації проміжної звітності вартість активів може змінюватись безліч разів, отже фінансові коефіцієнти, розраховані на підставі навіть самої «свіжої» фінансової звітності, вже не можуть відображати дійсний фінансовий стан» [7].

Подібну думку висловлює також Ковальов В. В. стверджуючи, що «баланс історичний по природі, отже фіксує підсумки фінансово-господарських операцій, що склалися на момент його складання, тобто на кінець звітного періоду і тому адекватно не відображає стан засобів підприємства на протязі звітного періоду» [14].

Ураховуючи наведене підсумуємо, що прибуток, розрахований і зафіксований у звітності, є несучасною інформацією.

Отже, узагальнюючи окреслене, вважаємо доцільним уточнити дефініцію категорії «прибуток» і тлумачити його так: «проміжний підсумковий показник, обчислений за певний період часу, який внаслідок розвитку певних господарських подій на підприємстві відображає їх підсумки, що виражається різницею між величиною одержаних підприємством доходів, зменшених на суму понесених витрат, собівартість та сплачених податків».

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі.

Висунуто гіпотезу, що прибуток, розрахований і відображений у звітності, є застарілою інформацією. Ураховуючи дане припущення уточнено дефініцію категорії «прибуток».

Наведено пропозиції щодо удосконалення структури рахунків 79 «Фінансові результати» (з урахуванням видів діяльності підприємства) та 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» (з урахуванням розподілу та капіталізації прибутку). Враховуючи рекомендовану структуру рахунку 44 запропоновано внесення відповідних змін й до удосконалення розділу I пасиву Балансу.

Метою подальших досліджень є удосконалення структури форми № 2 «Звіт про фінансові результати» та форми № 4 «Звіт про власний капітал» з урахуванням наведених рекомендацій.

Література

1. Балабанов И. Т. Финансовый менеджмент. М.: Финансы и статистика, 1994. 222 с.
2. Бердникова Т. Б. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия. Москва: ИНФРА-М, 2001. 215 с.
3. Бланк И. А. Управление прибылью. К.: Ника-Центр, Эльга, 2002. 752 с.

4. Буркова Л. А. Дослідження економічної сутності понять «прибуток» та «фінансовий результат» та їх вплив на оцінку економічних результатів діяльності. *Агросвіт*. Київ, 2014. № 19. С. 50–58.
5. Буряковский В. В. Финансы предприятий. К.: Основы, 1997. 314 с.
6. Бутинець Ф. Ф., Виговська Н. Г., Івахненко С. В. Бухгалтерський словник. Житомир: ПП «Рута», 2001. 224 с.
7. Галасюк В., Сорока М., Галасюк В. О «сроке годности» финансовых коэффициентов. *Государственный информационный бюллетень о приватизации*, 2001. № 11. С. 68–72.
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
9. Гурченков О. П., Горбатюк О. М., Гусаріна Н. П., Майстренко О. М. Економічний глосарій. Миколаїв: НУК, 2010. 108 с.
10. Корнієнко С. А., Олійник В. Я. Економічний термінологічний словник-довідник: економіка, фінанси, менеджмент. Дніпропетровськ, Дніпропетровська державна фінансова академія, 2013. 460 с.
11. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Фінансово-економічний словник. К.: Знання, 2007. 1072 с.
12. Закон України від 19.09.1991 року № 1576-ХІІ «Про господарські товариства». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text> (дата звернення: 15.02.2022).
13. Ігнатюк І. О. Сутність прибутку як економічної категорії. *Наука й економіка*, 2009. № 4 (16). Т. 2. С. 93–97.
14. Ковалев В. В. Введение в финансовый менеджмент. М.: Финансы и статистика, 2006. 768 с.
15. Мочерний С. В., Ларіна Я. С., Устенко О. А., Юрій С. І. Економічний енциклопедичний словник: у 2 томах. Львів: Світ, 2006. Т. 2. 568 с.
16. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 року № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 15.02.2022).
17. Нусінов В. Я., Темченко А. Г., Кругла Н. М., Нусінова О. В. Оцінка економічних результатів діяльності гірничо-збагачувальних підприємств: Монографія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2007. 188 с.
18. Нусінов В. Я., Буркова Л. А., Нусінова О. В. Комплексна оцінка економічних результатів діяльності підприємств з урахуванням ступеня кризи їхнього фінансового стану : монографія. Кривий Ріг: Вид. Р. А. Козлов, 2016. 228 с.
19. Закон України від 16.07.1999 року № 996-ХV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 15.02.2022).
20. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. Мн.: ИП «Экоперспектива», 1997. 498 с.
21. Салига С. Я., Салига К. С., Кирилова Л. І., Скачкова О. В. Удосконалення методів оцінки ефективності діяльності підприємств. Запоріжжя. ГУ «ЗІДМУ», 2007. 56 с.
22. Скалюк Р.В. Сутність та значення фінансових результатів в системі розвитку господарської діяльності промислових підприємств. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету*, 2010. Вип. 18. Ч. 1. С. 135–141.
23. Sahaidak, M., Tepliuk, M., Dykan, V., Popova, N., Bortnik, A. Comprehensive assessment of influence of the innovative development asymmetry on functioning of the industrial enterprise [Комплексна оцінка впливу асиметрії інноваційного розвитку на функціонування промислового підприємства] (2020) *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, (6), pp. 162–167.
DOI: 10.33271/NVNGU/2020-6/162

24. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-1>

25. Tepliuk, M., Shkoda, T., Kukoba, V., Chebakova, T., Petrovska, S. Organizational culture in cooperation of business and education in Ukraine. Організаційна культура у співпраці бізнесу та освіти в Україні. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu* this link is disabled, 2021, 2021(3), стр. 184–189 (Scopus)

References

1. Sahaidak, M., Tepliuk, M., Dykan, V., Popova, N., Bortnik, A. Comprehensive assessment of influence of the innovative development asymmetry on functioning of the industrial enterprise [Комплексна оцінка впливу асиметрії інноваційного розвитку на функціонування промислового підприємства] (2020) *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, (6), pp. 162–167. DOI: 10.33271/NVNGU/2020-6/162

2. Berdnikova, T. B. (2001), *Analiz i diagnostika finansovo-hozhajstvennoj dejatel'nosti predpriyatija* [Analysis and diagnostics of the financial and economic activities of the enterprise], INFRA-M, Moscow, Russia.

3. Blank, Y. A. (2002), *Upravlenye prybyl'iu* [Profit management], Nyka-Tsentr, El'ha, Kuyiv, Ukraine.

4. Burkova, L. A. (2014), «Research of economic essence of concepts «profit» and «financial result» and their influence on an estimation of economic results of activity», *Ahrosvit*, vol. 19, pp. 50–58.

5. Buriakovskyj, V. V. (1997), *Fynansy predpriyatij* [Finance enterprises], Osnovy, Kiev, Ukraine.

6. Butynets', F. F., Vyhovs'ka, N. H. and Ivakhnenkov, S. V. (2001), *Bukhhalters'kyj slovnyk* [Accounting dictionary], PP «Ruta», Zhytomyr, Ukraine.

7. Galasjuk, V., Soroka, M. and Galasjuk, V. (2001), «On the «shelf life» of financial ratios», *Gosudarstvennyj informacionnyj bjulleten' o privatizacii*, vol. 11, pp. 68–72.

8. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), «Economic Code of Ukraine», URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

9. Hurchenkov, O. P., Horbatiuk, O. M., Husarina, N. P. and Majstrenko, O. M. (2010), *Ekonomichnyj hlosarij* [Economic glossary], NUK, Mykolaiv, Ukraine.

10. Korniienko, S. A. and Olijnyk, V. Ya. (2013), *Ekonomichnyj terminolohichnyj slovnyk-dovidnyk: ekonomika, finansy, menedzhment* [Economic terminology Directory: economics, finance, management], Dnipropetrovs'ka derzhavna finansova akademiia, Dnipropetrovs'k, Ukraine.

11. Zahorodnij, A. H. and Vozniuk, H. L. (2007), *Finansovo-ekonomichnyj slovnyk* [Financial and Economic Dictionary], Znannia, Kuyiv, Ukraine.

12. The Verkhovna Rada of Ukraine (1991), The Law of Ukraine «About business associations», URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>

13. Ihnatiuk, I. O. (2009), «The essence of profit as an economic category», *Nauka j ekonomika*, vol. 4 (16), pp. 93–97.

14. Koval'ov, V. V. (2006), *Vvedenie v finansovyj menedzhment* [Introduction to Financial Management], Finansy i statistika, Moscow, Russia.

15. Mochernyj, S. V., Larina, Ya. S., Ustenko, O. A. and Yuriy, S. I. (2006), *Ekonomichnyj entsyklopedychnyj slovnyk* [Economic encyclopedic dictionary], Svit, L'viv, Ukraine.

16. The Ministerstvo finansiv Ukrainy (2013), «National Regulation (Standard) of Accounting 1 «General requirements for financial reporting», URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

17. Nusinov, V. Ya., Temchenko, A. H., Kruhla, N. M. and Nusinova, O. V. (2007), *Otsinka ekonomichnykh rezul'tativ diial'nosti hirnycho-zbahachuval'nykh pidpriemstv* [Assessment of

economic results of the activity of mining and processing enterprises], Vydavnychyj dim, Kryvoj Roh, Ukraine.

18. Nusinov, V. Ya., Burkova, L. A. and Nusinova, O. V. (2016), *Kompleksna otsinka ekonomichnykh rezul'tativ diial'nosti pidpriemstv z urakhuvanniam stupenia kryzy ikhn'oho finansovoho stanu* [Comprehensive assessment of economic performance of enterprises taking into account the degree of crisis in their financial condition], Vyd. R. A. Kozlov, Kryvoj Roh, Ukraine.

19. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine «On accounting and financial reporting in Ukraine», URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

20. Savickaja, G.V. (2008), *Analiz hozjajstvennoj dejatel'nosti predprijatija* [Analysis of the economic activity of the enterprise], IP »Jekoperspekiva», Minsk, Belarus.

21. Salyha, S. Ya., Salyha, K. S., Kyrylova, L. I. and Skachkova, O. V. (2007), *Udoskonalennia metodiv otsinky efektyvnosti diial'nosti pidpriemstv* [Improved methods of evaluating the performance of enterprises], HU «ZIDMU», Zaporozhye, Ukraine.

22. Skaliuk, R. V. (2010), «The essence and importance of financial results in the system of economic activities of industrial enterprises», *Naukovi pratsi Kirovohrads'koho natsional'noho tekhnichnoho universytetu*, vol. 18, Ch. 1, pp. 135–141.

23. 3. Sahaidak, M., Tepliuk, M., Dykan, V., Popova, N., Bortnik, A. Comprehensive assessment of influence of the innovative development asymmetry on functioning of the industrial enterprise [Комплексна оцінка впливу асиметрії інноваційного розвитку на функціонування промислового підприємства] (2020) *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*, (6), pp. 162–167.

DOI: 10.33271/NVNGU/2020-6/162

24. The Verkhovna Rada of Ukraine (2003), «The Civil Code of Ukraine», URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>

25. Tepliuk, M., Shkoda, T., Kukoba, V., Chebakova, T., Petrovska, S. Organizational culture in cooperation of business and education in Ukraine. Організаційна культура у співпраці бізнесу та освіти в Україні. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu* this link is disabled, 2021, 2021(3), стр. 184–189 (**Scopus**)